

1959

ଏପ୍ରିଲ 23

ଦିନ୍ ଦୟାଲ ଶର୍ମା

ବନାମ

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ

(ଜାଫର ଇମାମ ଏବଂ ଜେ. ଏଲ. କପୁର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦ)

ଅପରାଧିକ ବିଚାର-ଲାଞ୍ଚି ଏବଂ ଅପରାଧିକ ମନ୍ଦ ଆଚରଣ - ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଗ୍ରହଣ ନିମନ୍ତେ ପଠାଗଲା - ଆଇନରେ ସଂଶୋଧିତ ଏହିପରି ମାମଲାକୁ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ବାରା ବିଚାର କରାଯିବ - ଦୌରା ବିଚାରପତି, ଯଦି ତାଙ୍କର ବିଚାର ପାଇଁ ଅଧିକାରିତା ଅଛି - ଉପଆରକ୍ଷୀ ଅଧୀକ୍ଷକଙ୍କ ନିମ୍ନପାହ୍ୟାର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ବାରା ତଦନ୍ତ - ବିଚାର ବ୍ୟର୍ଥ ହେଲା କି - ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ, 1947 (II/1947), ଧାରା 5- A- ଅପରାଧିକ ଆଇନ (ସଂଶୋଧନ) ଅଧିନିୟମ, 1952 (46/1952), ଧାରା-10 ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ, 1947ର ଧାରା-5 (2) ଏବଂ ଭାରତୀୟ ପିଙ୍କ ସଂହିତାର ଧାରା 161 ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକର ବିଚାର ପାଇଁ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଗ୍ରହଣ ନିମନ୍ତେ ପଠାଗଲା । ଏହାର କିଛି ସମୟ ପରେ, ଅପରାଧିକ ଆଇନ (ସଂଶୋଧନ) ଅଧିନିୟମ, 1952 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା । ଜଣେ ସହକାରୀ ଦୌରା ବିଚାରପତି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ବିଚାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଦୋଷାରୋପ ହୋଇଥିବା ଅପରାଧ ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ଉପଆରକ୍ଷୀ ଅଧୀକ୍ଷକଙ୍କ ନିମ୍ନ ପାହ୍ୟାରେ ଥିବା ଜଣେ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ବାରା ତଦନ୍ତ କରାଯାଇଥିବାରୁ ଏହି ବିଚାର ବ୍ୟର୍ଥ ହେଲା ଏବଂ ଏହା ଜଣେ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ବାରା ବିଚାରଣୀୟ ହୋଇଥିବାରୁ ସହାୟକ ଦୌରା ବିଚାରପତିଙ୍କ ଏହି ମାମଲାରେ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଅଧିକାରିତା ନାହିଁ ।

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଥିଲା, ସହାୟକ ଦୌରା ବିଚାରପତିଙ୍କର ଏହି ମାମଲାର ବିଚାର କରିବାର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଥିଲା । ଅପରାଧିକ ଆଇନ (ସଂଶୋଧନ) ଅଧିନିୟମ, 1952 ର ଧାରା 10 କେବଳ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ବିଚାରାଧୀନ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ପଠାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ଏହି ଅଧିନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଗ୍ରହଣ ନିମନ୍ତେ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ପଠାଯାଇନଥିଲା ।

ଅସଗରାଲି ନଜରାଲି ସିଙ୍ଗାପୁରଝାଲା ବନାମ ରାଜ୍ୟ, [1957] S.C.R. 678, ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା ।

1959
ଦିନି ଦୟାଲ ଶର୍ମା
ବନାମ
ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଇମାମ

ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଥିଲା ଯେ, ଉପଆରକ୍ଷୀ ଅଧୀକ୍ଷକଙ୍କ ନିମ୍ନ ପାହ୍ୟାରେ ଥିବା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିବା ତଦନ୍ତ ଦ୍ଵାରା ଏହି ଦଣ୍ଡାଦେଶ ବ୍ୟର୍ଥ ହୋଇନଥିଲା । ଯଦି ଏହି ମାମଲାକୁ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରେ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥାନ୍ତା, ତେବେ ନୂତନ ତଦନ୍ତର ଆଦେଶ ଦେଇ ବେଆଇନତାକୁ ସୁଧାରିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଥାନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ତଦନ୍ତ ସମ୍ପନ୍ନୀୟ ଆପତ୍ତିକୁ ଅତି ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି କି, ସେ ନେଇ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିନଥିଲା କାରଣ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ନିମ୍ନ ଅଦାଲତରେ ଉଠାଯାଇନଥିଲା ।

ଏଚ୍. ଏନ୍. ରିଶିକୁନ୍ଦ ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ ରାଜ୍ୟ, [1955] 1 S.C.R. 1150, ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା ।

ଅପରାଧିକ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଅପରାଧିକ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 95/1957 ।

ଅପରାଧିକ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 225/1953ରେ ମୀରଟର ଅତିରିକ୍ତ ଦୌରା ବିଚାରପତିଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅଗଷ୍ଟ 6, 1953ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିବା ଅପରାଧିକ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ସଂଖ୍ୟା 1403/1953ରେ ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଡିସେମ୍ବର 16, 1955 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ଵାରା ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏଚ୍. ଜେ. ଉମ୍ରିଗର ଏବଂ ଜେ. ଏଲ୍. ମେହେଟା ।

ଉତ୍ତରବାଦୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଜି. ସି. ମାଥୁର, ସି. ପି. ଲାଲ ଏବଂ ଜି. ଏନ୍. ଦୀକ୍ଷିତ ।

1959ମସିହା ଏପ୍ରିଲ 23 । ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଇମାମଙ୍କ ଦ୍ଵାରା - ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 (2) ଏବଂ ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତାର ଧାରା 161 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାରେ ଏକ ବର୍ଷ ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଦଣ୍ଡାଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଏକକାଳୀନ ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିଲା ।

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଇମାମଙ୍କ

1959

ଦିନ୍ ଦୟାଲ ଶର୍ମା

ବନାମ

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଲମାନ

ନିମ୍ନ ଅଦାଲତ ଦ୍ଵାରା ମିଳିଥିବା ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଆବେଦନକାରୀ ମାଲେକଚାନ୍ଦ ନାମକ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ବେଆଇନ ପରିଚ୍ଛେଦିତ ଭାବେ 20 ଟଙ୍କା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ, ଯିଏକି ଗୋଟିଏ ଘର ଆବଶ୍ୟକ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀ ସେହି ସମୟରେ ଜିଲ୍ଲା ରିଲିଫ ଏବଂ ପୁନର୍ବାସ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, ମିରାଟରେ ଜଣେ କିରାଣୀ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ଥିଲେ । ମାଲେକଚାନ୍ଦଙ୍କୁ ଏକ ଘର ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆବେଦନକାରୀ ଏହି ଅର୍ଥରାଶିକୁ ଲାଞ୍ଜି ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ, ମିଳିଥିବା ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ, ଆବେଦନକାରୀ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଆଇନର ଧାରା 5 (2) ଏବଂ ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତାର ଧାରା 161 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ।

ପ୍ରଥମ ପ୍ରସଙ୍ଗ ହେଲା ଯେ ଉପଆରକ୍ଷୀ ଅଧୀକ୍ଷକଙ୍କ ନିମ୍ନ ପାହ୍ୟାର ଜଣେ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ତଦନ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଫଳସ୍ଵରୂପ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ଏହି ତଦନ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଅସିଦ୍ଧ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଅତିରିକ୍ତ ଦୌରା ବିଚାରପତିଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ନିଆଯାଇଥିଲା ଯିଏକି ତାଙ୍କ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆବେଦନ ଶୁଣିଥିଲେ । ଅତିରିକ୍ତ ଦୌରା ବିଚାରପତି କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ରାୟକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲା । ସେ ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଯାହା ବିପରୀତ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥିଲା । ସେ ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ ଅନୁସରଣ କରିଥିଲେ, ଯାହା ତାଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିଥିଲା । ଏଡ଼. ଏନ୍. ରିଶିବୁଦ୍ ଏବଂ ଇନ୍ଦର ସିଂ ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ ରାଜ୍ୟ⁽¹⁾ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଉପ୍ରାନ୍ତଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ସମର୍ଥନ କରେ ନାହିଁ । ସେ, ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ପୃଷ୍ଠା 1164ରେ ଥିବା ଏକ ଅଂଶକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ଯେ ଯଦି କୌଣସି ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିୟମର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ସମ୍ପର୍କରେ ଅଦାଲତକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟପୂର୍ବରୁ ଶୀଘ୍ର ଅବଗତ କରାଇ ଦିଆଯାଏ, ତେବେ ଅଦାଲତ ଅସିଦ୍ଧତାକୁ ରୋକିବା ଏବଂ ତ୍ରୁଟି ସୁଧାରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିଥାନ୍ତେ, ଯେପରିକି ମାମଲାର ପରିସ୍ଥିତି ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁସନ୍ଧାନର ଆଦେଶ

¹ [1955] 1 S.C.R. 1150 , 1164

ଦେବା । ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଂଘନ ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରାଥମିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା ବୋଲି ଏହା ଆମର ସନ୍ତୁଷ୍ଟିକୁ ଦର୍ଶାଇଥିଲା । ଦୌରାଙ୍କ ଗ୍ରହଣ ନିମନ୍ତେ ପଠାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଏକ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରି ଉପଆରକ୍ଷୀ ଅଧୀକାର ନିମ୍ନ ପାହ୍ୟା ଥିବା ଜଣେ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀ ଏହି ତଦନ୍ତ କରିଥିଲେ ବୋଲି ଏହି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଗ୍ରହଣ ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ଆପତ୍ତି ଉଠାଯାଇନଥିଲା । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଷ୍ପତ୍ତି ତିସେମ୍ବର 14, 1954 ରେ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ତିସେମ୍ବର 16, 1955 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରି ଉପଆରକ୍ଷୀ ଅଧୀକାରୀଙ୍କ ନିମ୍ନ ପାହ୍ୟା ଥିବା ଜଣେ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଏହି ତଦନ୍ତ କରି ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ କୌଣସି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଗୁରୁତ୍ଵ ଦିଆଯାଇନଥିଲା । ଯଦି ଆବେଦନକାରୀ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରମାଣିତ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥାଆନ୍ତେ ଯେ ଏହି ଆପତ୍ତି ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ତୁଟି ଅପସାରଣ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଚାର ଆରମ୍ଭ କରି ନ ଥାଆନ୍ତେ, ତେବେ ଏପରି ଆପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ ଥିଲା । ତେବେ ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଛି ଯେ, ସାଧାରଣତଃ ଏକ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ବ୍ୟର୍ଥ ହୁଏ ନାହିଁ ଏଥିପାଇଁ ଯେ ଜଣେ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ତଦନ୍ତର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର କଡ଼ାକଡ଼ି ଭାବେ ଅନୁପାଳନ କରାଯାଇନଥିଲା । ଏହି ଆପତ୍ତିକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ଏକ ତଥ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଏବଂ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏହା ଉଠାଯିବା ଉଚିତ ଥିଲା କାରଣ ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଷ୍ପତ୍ତି ପ୍ରାୟ ଏକ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଯେହେତୁ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଏହି ରୂପରେ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇନଥିଲା, ତେଣୁ ଆମେ ଏହାକୁ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇପାରିବୁ ନାହିଁ ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହି ମାମଲାର ବିଚାର କରୁଥିବା ସହକାରୀ ଦୌରା ବିଚାରପତିର ଏହି ମାମଲାର ବିଚାର କରିବାର କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ନାହିଁ କାରଣ ଏହା କେବଳ ଜଣେ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ଥିଲା । ତେବେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ, ଅପରାଧିକ ଆଇନ (ସଂଶୋଧନ) ଅଧିନିୟମ, 1952 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଏହି

1959

ଦିନ୍ ବୟାଲ ଶର୍ମା

ବନାମ

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଲମାମ

ମାମଲା ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 10 ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ସମସ୍ତ ମାମଲା ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତିଙ୍କ ଅଦାଲତକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା । ଧାରା 10ର ଅଧିନିୟମର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଚାରାଧୀନ ମାମଲାକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତିଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନଥିଲା । *ଆସଗରାଲି ନଜରାଲି ସିଙ୍ଗାପୁରଝାଲା ବନାମ ରାଜ୍ୟ* ⁽¹⁾ ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ "ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନଥିଲା କାରଣ ସେଗୁଡ଼ିକର ବିଚାର ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ କରାଯାଉଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସାରେ କରାଯିବ ଏବଂ ଆଗକୁ ଆଉ କିଛି କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଆମମାନଙ୍କୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଜଣାପଡୁଛି ଯେ ଏହି ଆଇନ ଲାଗୁ ହେବା ସମୟରେ ଏହି ମାମଲା ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବାରୁ ଏହି ମାମଲାର ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ଅତିରିକ୍ତ ଦୌରା ବିଚାରପତିଙ୍କର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଥିଲା ।

ଉତ୍ତର ହୋଇଥିବା ତୃତୀୟ ଯୁକ୍ତିଟି ଥିଲା ଯେ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଆଇନର ଧାରା 4 ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ଅନୁମାନ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରମାଣର ପ୍ରକୃତି, ମାତ୍ରା ଏବଂ ପରିମାଣକୁ ନିମ୍ନ ଅଦାଲତମାନେ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଆକଳନ କରିନଥିଲେ । ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟରୁ ଏହା ଜଣାପଡୁନାହିଁ ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଧାରା 4 ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଅନୁମାନ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟର ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଅନୁଲେଖ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବ:

" ପରେ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ନଥିରେ ଥିବା ପ୍ରମାଣ ସନ୍ତୋଷଜନକ ଭାବରେ ପ୍ରମାଣ କରେ ନାହିଁ ଯେ 20 ଟଙ୍କାର ଏହି ରାଶି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବେଆଇନ ପରିତୃପ୍ତି ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ମିଳିଥିବା ତଥ୍ୟ ହେଉଛି ଏକ ବାସ୍ତବିକ ତଥ୍ୟ । ମୁଁ ନିମ୍ନରେ ଥିବା ଉଭୟ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଛି ଏବଂ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଉଭୟ ନ୍ୟାୟାଳୟର ସମକାଳୀନ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ଅସହମତି ପ୍ରକାଶ କରିବାର କୌଣସି ସନ୍ତୋଷଜନକ କାରଣ ମୁଁ ଦେଖୁନାହିଁ । ଅଭିଯୋଜନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ ରହିଛି ଯେ ମାଲେକଚାନ୍ଦ ଏକ ଘର ଆବଶ୍ୟକକୁ ପାଇବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ

(1) [1957] S.C.R. 678, 686

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ 20ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ମାଲେକତାନ୍ଦ କାହିଁକି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଗହମ କିଣିବାକୁ 20 ଟଙ୍କା ଦେଇଥିଲେ, ଏହାର କୌଣସି ସନ୍ତୋଷଜନକ କାରଣ ନାହିଁ ।

ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ କୌଣସି ଅନୁମାନ କରାଯିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଉନାହିଁ । ଅପରପକ୍ଷେ, ତାଙ୍କର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ଥିଲା ଯେ ମାଲିକତାନ୍ଦଙ୍କଠାରୁ 20 ଟଙ୍କା ନେଇ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଗହମ କିଣିବା ଅବିଶ୍ୱସନୀୟ ଥିଲା ଏବଂ ମାଲେକତାନ୍ଦଙ୍କ ପ୍ରମାଣ ଯେ ମାଲିକତାନ୍ଦଙ୍କ ପାଇଁ ଘରର ଆବଶ୍ୟକକୁ ସୁରକ୍ଷିତ କରିବାକୁ ଏହି ଟଙ୍କା ନେଇଥିଲେ ତାହା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ବାସ୍ତବତା ନଥିବା ପରି ମନେ ହୁଏ ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଏହା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ବିଷୟ ଉପରେ ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ । ଏହି ଘଟଣା 1951 ମସିହାରେ ଘଟିଥିଲା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ଜାମିନରେ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ପୁଣି ଥରେ ଜେଲକୁ ପଠାଇବା ଉଚିତ ହେବ ନାହିଁ । ତେବେ, ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦୁର୍ନୀତି ପାଇଁ ଏକ ବର୍ଷ କାରାଦଣ୍ଡର ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଅନୁଚିତ ଭାବେ କଠୋର ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବନାହିଁ ।

ତଦନୁସାରେ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଯାଇଛି ।

ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ଥାକରଣ

“ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମା ରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାଦ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।”

ଭାଷାନ୍ତର :

ସୁମିତ୍ରା ସାହୁ, ଅନୁବାଦିକା,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।